

“ГОРУБСО - КЪРДЖАЛИ” АД

Град Кърджали,
ул. ”Републиканска” №83

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПЛАНИРАНИТЕ МЕРКИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ И НАЧИНИТЕ НА ПОВЕДЕНИЕ И ДЕЙСТВИЯ В СЛУЧАЙ НА АВАРИЯ

1. Наименование на оператора, идентификационен номер и пълен адрес на предприятието:

“Горубсо-Кърджали” АД,
ЕИК 108060915
ул. “Републиканска” № 83
гр. Кърджали, 6600

2. Данни за актуалните становища/решения, издадени по реда на глава седем, раздел I от ЗООС:

2.1. Номер и дата на становището по чл. 103, ал. 6 или 7 ЗООС за потвърждаване класификацията на предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал.

Потвърждението на класификацията на предприятието е направено с писмо на МОСВ с изх. № УК-17/16.03.2016 г.

2.2. Номер и дата на решението по чл. 116ж, ал. 4 ЗООС за одобряване на ДБ на предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал и дата на влизане в сила на решението.

Решение № 156-А1/2017 г. на ИАОС от 20.07.2017 г., оповестено на интернет страницата на ИАОС на 02.08.2017 г.

2.3. Технически доклад по чл. 116а ЗООС за издаване на решение по чл. 116ж, ал. 4 ЗООС.

За проведената процедура по разглеждане и одобряване на актуализирания Доклад за безопасност на „Горубсо-Кърджали” АД е изготвен технически доклад, в който са отразени мотивите за взетото решение, проведените консултации с държавни органи и обществеността, посочени по-долу:

Мотиви за одобряване:

1. В актуализирания доклад за безопасност подробно са описани общите цели на политиката по предотвратяване на големи аварии, безопасната експлоатация на производствения обект, на оборудването и на процесите, безопасната работа, съхранение и транспортиране на химични вещества и поддържане на системите в нормални и извънредни ситуации.

2. Ръководството на „ГОРУБСО-КЪРДЖАЛИ“ АД, гр. Кърджали изразява пряка ангажираност по отношение на предприемането на действия за предотвратяване на бъдещи нарушения, гарантиране прилагането на политиката за предотвратяване на големи аварии, защита здравето и безопасността на служителите и на обществеността с официална декларация, приложена към доклада.

3. Политиката за предотвратяване на големи аварии се прилага, чрез действащата Система за управление на мерките за безопасност.

4. Изграден е подход към управлението на здравословните и безопасни условия на труд и риска от големи аварии, както и във всяка сфера на отговорност с оглед осигуряване на безопасната експлоатация.

5. В актуализирания доклад за безопасност са описани техническите параметри на оборудването, използвано за безопасна експлоатация при работа с опасни вещества – контролери за автоматизирано управление на процесите, Разходомери – за

автоматизирано управление и контрол и строга отчетност на потоците на подаваните пулп и разтвори, плътномерни, промишлени и лабораторни рН метри, газов анализатор „REGARD – 1” – контролна апаратура за наличие на цианиди.

6. Идентифицирани са опасностите от големи аварии и вероятността за възникването им, предвидени са организационни и технически мерки за намаляване на риска от големи аварии и ограничаване на последствията от тях.

7. Операторът е изготвил вътрешен аварийен план на предприятието, чиято основна цел е постигане на високо ниво на защита на живота и здравето на хората, работната и околна среда, чрез:

- Осигуряване на контрол и ограничаване на последствията от аварии, така че да се сведе до минимум въздействието им и да се ограничат неблагоприятните въздействия върху човешкото здраве, работната и околна среда и имущество;

- Прилагане на мерки необходими за защита на човешкото здраве, работната и околна среда от въздействието на големи аварии;

- Съобщаване на необходимата информация на местните общности и осигуряване на ефективна комуникация с компетентните органи;

- Осигуряване възстановяването и почистването на околната среда след голяма авария.

8. На територията на „ГОРУБСО-КЪРДЖАЛИ“ АД има изградена локална система за оповестяване, която се състои от нискочестотни усилватели – 2 броя и рупорни високоговорители – 10 броя, които са свързани с кабелна мрежа, покриваща всички производствени звена на промишлената площадка. За управление на системата е изграден компютърен команден център, разположен в Командна зала в Обогатителна фабрика, откъдето системата се задейства от дежурните оператори при конкретна аварийна обстановка.

Консултации:

В периода на обществен достъп до доклада за безопасност и след това не са постъпили възражения, коментари и предложения от заинтересувани физически и юридически лица.

Осигурен е обществен достъп до актуализирания доклад за безопасност в периода от 10.08.2016 г. до 10.09.2016г., на интернет страницата на ИАОС и в едномесечен срок от 30.08.2016г. до 30.09.2016г. в сградата на община Кърджали.

Получените становища от Министерство на здравеопазването, Министерство на вътрешните работи, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, община Кърджали, РИОСВ-Хасково, са взети предвид в процедурата по одобряване на актуализирания доклад за безопасност.

3. Кратко описание на дейността или дейностите на предприятието/съоръжението.

Основния предмет на дейност на „Горубсо Кърджали” АД е добив и преработка на полиметална златосъдържаща руда.

Добива на руда се осъществява от находище „Чала”, област Хасково, представляващо изключителна държавна собственост, въз основа на концесия върху подземни природни богатства – оловно-цинкови и златосъдържащи руди, предоставена с Решение на МС на РБ №643/01.10.1999 г., обн. в ДВ, бр.88/1999 г., и Решение на МС на РБ №550/15.06.2005 г., обн. в ДВ, бр.51/2005 г.

Добитата руда се извозва посредством автотранспорт до междинен склад на територията на промишлената площадка на Горубсо-Кърджали АД. Складът позволява депонирането на 5000 t руда и е покрит е с метална конструкция за недопускане на прахово замърсяване..

От приемна площадка, рудата се подава за преработка в обогатителна фабрика до получаване на гравитационен златосъдържащ концентрат, сплав „Доре” и отпадък.

Преработката на рудата в ОФ включва следните процеси:

- Трошене - извън обхвата на Приложение № 3 на ЗООС;

- Смилане - извън обхвата на Приложение № 3 на ЗООС;

- Гравитационно обогатяване - извън обхвата на Приложение № 3 на ЗООС;
- Извличане на злато от отпадъка от гравитация, чрез СІL-технологията (Carbon in leach – въгленова адсорбция едновременно с излугването) - в обхвата на Приложение № 3 на ЗООС
- Депониране на крайния отпадък.

По своята същност, технологията за преработка на отпадъка от гравитационно обогатяване се заключава в:

- Извличане (излугване) на златото в алкална среда до водоразтворим комплекс – $\text{Na}[\text{Au}(\text{CN})_2]$ (разтвор);
- Паралелна селективна адсорбция на златно-цианидния комплекс върху активен въглен – $\text{Na}[\text{Au}(\text{CN})_2]$ (въглен) ;
- Десорбция на златото от въглена с получаване на обогатен на злато алкален разтвор;
- Електроекстракция на златото с отделяне на катода на прахообразна златна утайка (златен кек);
- Промиване и сушене на златния кек и събиране в партида за шихтоване и топене до блоков метал (т. нар. “сплав Доре”).

Инсталацията за извличане на злато от отпадъка от гравитация се състои от три основни технологични звена /Модули/:

- **Модул: “Реагентно стопанство”** - за подготовка на необходимите реагенти (водни разтвори) са предвидени спомагателни инсталации и съоръжения за разтваряне и подаване на натриев цианид, флокулант, натриев бисулфит, варов разтвор, меден сулфат и натриева основа. Всички съоръжения са разположени в основната сграда на фабриката, където е изградена и необходимата аспирационна система към съоръженията.

Опаковането, транспортирането до и от площадката, съхранението, работата със съответните реагенти, подготовката на реагентите и третирането на опаковките са в съответствие с изискванията, предвидени в Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, както и с изискванията на Международния кодекс за управление на цианидите.

- **Модул “Извличане”** - Съоръженията за осъществяване на процесите на цианидно извличане (излугване), въгленовата адсорбция и обезвреждането (деструкция) на остатъчните цианиди са компактно разположени на обособена площадка, в непосредствена близост до помещенията за подготовка на реагентите, и следващия модул за елюиране и регенериране на въглена. Площадката е снабдена с обваловка с необходимия обем за поемане на максимално възможни разливи при евентуални аварии или природни бедствия.

Процесите на излугване и въгленова адсорбция се осъществяват в един излугващ и пет адсорбционни реактори, всеки с обем от 240 m^3 , разположени последователно.

Разтвореното злато под формата на цианидни комплекси се адсорбира от разтвора върху гранулите активен въглен, въведен във веригата на изхода на системата адсорбционни реактори. Въгленовите гранули с размер на “оризово зърно” се движат противоточно на излужвания пулп към входа на веригата от адсорбционни реактори посредством система от помпи, които предвижват въглена противоточно на пулпа, а ситата между реакторите задържат въглена в реактора като позволяват на пулпа да протича към следващия. Наситеният с адсорбирано злато активен въглен се отделя върху ситова повърхност от пулпа на първия реактор на серията реактори за въгленова адсорбция и отива за по-нататъшна обработка (в следващия модул за десорбция или елюиране на златото).

За обезвреждане (разграждане, деструкция) на остатъчните съдържания на цианиди след цианидното извличане се прилага най-често използвания метод – т. нар. “Инко-процес”. Деструкцията се извършва като подситовият продукт постъпва в реактор за разграждане на цианидите, където при интензивно разбъркване и аериране, към него се подава разтвор на натриев метаисулфит (които осигуряват необходимото количество SO_2 за “Инко-процеса”). Това води до разрушаване на свободните и киселинно

разтворимите цианидни съединения и преобразуването им в безопасни цианати и тиоцианати. Максималната заложена в проекта концентрация на т. нар. разтворими в слаби киселини цианиди в крайния отпадък ($CN_{WAD} < 1 \text{ mg/l}$) е много под нормите, поставени от Директива 2006/21/ЕС на Европейския парламент за управление на отпадъците от добивната промишленост и на съвета за управлението на отпадъци от добивните промишлености (15 март 2006 г.

- **Спомагателни съоръжения** - склад за натриев цианид и склад за реагенти. Склада за съхранение на натриев цианид е с вместимост 60 тона, но действително съхраняваното количество рядко надхвърля 30 тона. През 2015г. на склада е извършен ремонт, в т.ч. и влаго непропусклива замазка. Склада е снабден със система за непрекъснато видеонаблюдение и аларма, свързана със звеното за охрана.

За всички съоръжения и дейности, свързани с приемане, съхранение и употреба на натриев цианид са въведени и се изпълняват принципите и практиките на „Международния кодекс за управление на цианидите“, извършен е одит и дружеството е сертифицирано.

Дизеловото гориво и бензина се съхраняват във ведомствена бензиностанция, приведена в съответствие с нормативните изисквания. Съоръженията представляват, метални резервоари вкопани в земята и покрити със 0,70м слой от пръст. Отворите за зареждане са поместени в специално изградени за целта шахти. Нивомерната система и колоните за зареждане са сменени с нови такива през 2012г. във връзка с повишаване безопасността при експлоатация. Контрола по безопасна експлоатация на ведомствената бензиностанция се извършва от служба „гражданска защита на населението и пожарна безопасност“

На територията на промишлена площадка Кърджали не се извършват взривни работи и няма съоръжения за съхранение на ВВ.

4. Информация за наличните в предприятието/съоръжението опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС и кратко описание на основните им опасни свойства съгласно раздел III, т.6 от приложение №2, съответно раздел Vp т.6 от приложение № 4.

Химично наименование	CAS №	ЕС №	Категория/и на опасност съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) (ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008г.) ¹	Класификация съгласно приложение № 3 към чл. 103, ал. 1 ЗООС ¹	Капацитет (в тонове) ²	Налично количество (в тонове) ³	Физична форма на веществото
1	2	3	4	5	6	7	8
Натриев цианид	143-33-9	205-599-4	Остра токсичност Категория 1, Специфична токсичност за определени органи (STOT) — повтаряща се експозиции 1, Корозивно за металите 1, Опасно за	Част 1, колона 1:- Остра токсичност – H1, Категория 1 -E1 Опасни за водната среда в Категория Остра опасност,	60тона	60тона	Твърдо вещество

			водната среда 1 H290, H300+H310+H330 , H372, H400, H410	Категория 1			
--	--	--	---	-------------	--	--	--

5. Обща информация относно начина на предупреждаване и действията, които засегнатата общественост трябва да предприеме в случай на голяма авария в предприятието/съоръжението, или посочване на източника, къде тази информация може да бъде намерена по електронен път.

При възникване на производствена авария или бедствия, дежурния на смяна в „Горубсо-Кърджали” АД незабавно пристъпва към оповестяване съгласно Схема за оповестяване в случай на авария – Приложение 1.

На основание чл.35(2), т.2 и 3 от ЗЗБ за предстояща опасност вследствие авария, незабавно се оповестява общинския щаб за координация и контрол и кмета на община Кърджали чрез оперативния комуникационно-информационен център на телефон **112** (единен номер за спешни повиквания).

При непосредствена опасност за намиращото се в съседство на обекта население отговорното длъжностно лице на обекта изпраща лице(а) от персонала за устно известяване на населението за предстоящата опасност от възникналата обстановка на обекта.

6. Обща информация за опасностите от големи аварии в предприятието/съоръжението и потенциалното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и обобщена информация за основните видове сценарии за големи аварии и съответните мерки за контрол.

Идентифицирането на възможните опасности и съответните действия за предотвратяването им, както и готовността за действия при аварии се смятат за добра управленска практика в съответствие с ръководните насоки на Програмата на ООН за околната среда APELL за миннодобивните дейности и Директива 2012/18/ЕС на Съвета на Европейския съюз.

Следните ситуации са определени като “най-възможни” прогнози при дейността и използваните материали.

7.1. Опасности при производството им

Стандартни практики

Закупуване на опасни вещества от производители които работят по безопасен начин за опазване на околната среда и използват подходящи практики и процедури, които осигуряват безопасна работа и опазване на околната среда.

7.2. Опасности при транспорт.

Стандартни практики.

1. Установяване на безопасността, сигурността, уведомяване за предотвратяване, подготовка и реакция при извънредни ситуации в писмени споразумения с производители, дистрибутори и превозвачи.

2. Превозвачите (доставчици) на опасни вещества трябва да прилагат планове за реагиране при извънредни ситуации и използване на адекватни мерки за безопасност .

7.3. Опасност при съхранение.

Стандартни практики.

1. Проектиране и изграждане на съоръжения за разтоварване, съхранение и смесване снабдени със звуков сигнал, приети инженерни практики, процедури за контрол на качеството и процедури за предотвратяване на разливи и мерки за ограничаване на разливи.

2. Управление на разтоварване, съхранение и смесване, извършване на инспекции, профилактики, планове за действие при извънредни ситуации и уведомяване на ръководството.

7.4. Опасност при употреба

Стандартни практики

1. Прилагане на управленска система, предназначена за опазване на човешкото здраве и околната среда, включително планиране, проверки и превантивни процедури за поддръжка.

2. Въвеждане на управленски и операционни системи, за да се сведе до минимум използването на опасни вещества и по този начин да се ограничи концентрацията на опасни вещества в хвостохранилището.

3. Прилагане на цялостна програма за управление на водите за защита срещу непреднамерено изпускане.

4. Прилагане на мерки за защита на птици и други видове животни и добитък от неблагоприятното въздействие на опасни вещества от работния процес.

5. Прилагане на мерки за защита на рибата и дивата природа от преки и непреки заувствания на опасни вещества в повърхностните води.

6. Прилагане на мерки при замърсяване с опасни вещества на подземните води.

7. Осигуряване на мерки за предотвратяване и ограничаване на разливи от резервоари и тръбопроводи.

8. Прилагане на контрол на качеството/процедури за осигуряване на качеството за потвърждаване, че съоръженията са изградени в съответствие с приетите инженерни стандарти и спецификации.

9. Прилагане на програма за мониторинг на повърхностни и подпочвени води, за да се оцени ефекта на цианидите върху природата.

7.5. Опасност при извеждане от експлоатация.

Стандартни практики

1. Планиране и прилагане на процедури за ефективно извеждане от експлоатация на съоръженията за опазване на околната среда и човешкото здраве.

2. Създаване на механизъм (план) за финансиране за извеждане на съоръженията от експлоатация.

7.6. Безопасност на работниците

Стандартни практики

1. Идентифициране на потенциални сценарии за въздействие включващи предприемане на мерки за отстраняване, управление и намаляване.

2. Наблюдение на съоръженията, за защита на здравето и безопасността на работниците и периодична оценка на ефективността на мерките за здравето и безопасността.

3. Разработване и прилагане на планове за реагиране при извънредни ситуации и процедури за реагиране на работниците при работа с опасни вещества.

7.7. Действия при извънредни ситуации

Стандартни практики

1. Изработване на подробни планове за спешно реагиране при потенциални замърсявания с опасни вещества.

2. Включване на персонала и заинтересуваните страни в процеса на планиране (проектиране).

3. Определяне на подходящ персонал които да поддържа необходимото оборудване и наличност на средства за реагиране при извънредни ситуации.

4. Разработване на процедури за докладване и уведомяване според вътрешния и външния аварийен план.

5. В плановете за мониторинг включване на мерки за възстановяване при нарушение на нормите на химичните елементи.

6. Периодична оценка на процедурите и актуализация при необходимост.

7.8. Обучение

Стандартни практики

1. Обучение на работниците за идентифициране на опасностите свързани с употреба на опасни вещества.

2. Обучение на персонала който експлоатира съоръженията в съответствие със системи и процедури които защитават човешкото здраве, общността и околната среда.

3. Обучение на работници и служители за спазване на изискванията на съответната работна длъжност и опазване на околната среда.

7.9. Диалог

Стандартни практики.

1. Предоставяне на заинтересованите страни възможност да дават мнения по въпроси предизвикващи загриженост.

2. Предоставяне на информация описваща процедурите за управление и отзивчиво справяне с установените проблеми.

3. Предоставяне на информация на заинтересованите страни за действието на опасните вещества върху околната среда.

7. Потвърждение, че операторът е изготвил вътрешен аварийен план на предприятието, в който се предвидени действия в случай на голяма авария, действия за преодоляване на последствията от нея и начините за свързване със съответния оперативен център на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на Министерството на вътрешните работи и кмета на непосредствено застрашената община.

Фирмата има изготвен аварийен план на предприятието – актуализиран 2017 г., в който са предвидени действия в случай на голяма авария, действия за преодоляване последиците от нея и начините за свързване с съответния оперативен център на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ на МВР и Кмета на непосредствено застрашената община.

8. Информация за наличие на опасност от възникване на голяма авария в ПСВРП с трансгранични последствия на територията на съседна държава - членка, съгласно Конвенцията.

Не са налични данни за съществуваща вероятност от трансгранично въздействие при възникване на голяма авария на територията на „Горубсо-Кърджали“ АД.

Тази информация може да се намери и по електронен път на адрес: www.gorubso.bg

Приложения:

Приложение 1: Схема за оповестяване

ИЗГОТВИЛ:

Еколог:

/инж. Венета Илиева/